

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
e-підпис Валерій СОРОКА

15.08.2022

07-02-33S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

<i>Теоретико-методологічні проблеми наукової спеціальності Право</i>		<i>Theoretical and methodological problems of the scientific specialty Law</i>	
Шифр за ОП	OK 9	Code in Educational Program	
Освітній рівень: доктор філософії PhD (третій освітньо-науковий)		Educational level: Doctor of Philosophy PhD (third educational and scientific)	
Галузь знань Право	08	Fields of knowledge Law	
Спеціальність Право	081	Speciality Law	
Освітня програма: Право		Educational Program: Law	

Силабус навчальної дисципліни «Теоретико-методологічні проблеми наукової спеціальності Право» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право», галузі знань 08 «Право». Рівне. НУВГП. 2022. 16 стор.

ОНП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/23752/>

Розробник силабусу: *Матвійчук А.В., професор, д.філос.н., професор кафедри конституційного права та галузевих дисциплін*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 9 від “29” червня 2022 року

Завідувач кафедри: *е-підпис Міщук І. В., к.ю.н, доцент.*

Керівник освітньо-наукової програми: *е-підпис Цимбалюк В.І., к.ю.н., професор, директор ННІП НУВГП*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 11 від “29” червня 2022 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *е-підпис Цимбалюк В.І., к.ю.н., професор*

СЗ №-3422 в ЕДО.

© А.В.Матвійчук 2022
© НУВГП, 2022

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	<i>Доктор філософії</i>
Освітня програма	<i>Право</i>
Спеціальність	<i>081 Право</i>
Рік навчання, семестр	<i>2, 3</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>30 годин</i>
Практичні заняття:	<i>10 години</i>
Самостійна робота:	<i>80 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Матвійчук Андрій Васильович, д.філос.н., професор, професор кафедри конституційного права та галузевих дисциплін

Вікіситет
<http://wiki.nuwm.edu.ua>

ORCID - 0000-0002-0008-8589

Як комунікувати a.v.matviichuk@nuwm.edu.ua

тел. 067-604-56-65

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

**Анотація
навчальної
дисципліни,
в т.ч. мета та
цілі**

Цей курс має сприяти розвитку раціонального творчого мислення, формуванню вмінь щодо розв'язання наукових проблем, що постають у процесі наукових юридичних досліджень, на високому методологічному рівні, що є запорукою отримання об'єктивних, повних і науково обгрунтованих результатів. Вивчення матеріалів курсу сприятиме формуванню розуміння здобувачами ступеня доктора філософії поняття про наукову діяльність; засвоєння понятійно-термінологічного апарату

наукової діяльності; ознайомленню зі станом наукової діяльності в Україні та світі.

Мета навчальної дисципліни: сформувати у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право», галузі знань 08 «Право» (1) систему дієвих теоретико-методологічних знань щодо наукової дослідницької діяльності у сфері права, (2) вміння і навички проведення конкретних юридичних науково-дослідних робіт, (3) внутрішні передумови для самовдосконалення у царини науково-дослідної діяльності у сфері юридичної науки.

Використовуються такі методи викладання та технології: лекції різного типу, демонстрація, проблемно-пошуковий метод, аналіз конкретних ситуацій (*case study*)

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua>

Компетентності

1. Загальні компетентності

ЗК1. Креативність, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, в тому числі в міждисциплінарних областях.

ЗК3. Здатність приймати обґрунтовані рішення, планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.

ЗК4. Здатність виявляти, отримувати й аналізувати інформацію з різних джерел, організовувати та керувати інформацією, презентувати результати своїх досліджень.

ЗК5. Здатність розробляти та управляти науковими проектами, ініціювати організації досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням фінансування науково-дослідницьких робіт.

2. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети, оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

СК2. Здатність до комплексності проведення досліджень у галузі права.

СК3. Вміння знаходити та аналізувати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і української юриспруденції, робити висновки на основі одержаних досліджень, застосовувати їх у науковій та

практичній сфері.

СК4. Здатність до розуміння тенденцій, закономірностей, факторів й умов формування юридичної науки, її місця в системі соціально-гуманітарного знання, правової політики, правової культури громадян і суспільства в цілому.

СК6. Здатність створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях.

СК10. Здатність у межах обраної спеціалізації до комплексного аналізу щодо теоретичних основ складових елементів права, їх правової природи, методології, принципів, структури, форми реалізації.

Програмні результати навчання

Зміст вивчення дисципліни *«Теоретико-методологічні проблеми наукової спеціальності Право»* сформульований у таких термінах результатів навчання:

ПРН1. Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знаннями при виконанні науково-дослідницької та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей знань.

ПРН2. Мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знання праць провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загально-цивілізаційного процесу.

ПРН4. Знати процедуру встановлення інформаційної цінності та якості літературних і фондових джерел.

ПРН5. Знати принципи організації, форми здійснення освітньо-наукового процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання.

ПРН6. Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей.

ПРН7. Ініціювати, організувати та проводити комплексні дослідження у науково-дослідницькій та інноваційній діяльності.

ПРН8. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень у сфері права.

ПРН9. Аналізувати наукові праці, виявляючи дискусійні та малодосліджені питання, здійснювати моніторинг наукових джерел інформації стосовно проблеми, яка досліджується встановлювати їх інформаційну цінність шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.

ПРН14. Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Аналітичні навички, грамотність, гнучкість розуму, здатність до наукового пошуку, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, захистити її, а також свої наукові здобутки, ініціативність, комплексне рішення проблеми, навички письмового спілкування, критичне мислення, саморозвиток, формування власної думки та прийняття рішень.

Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історичні й теоретичні основи наукової методології.

Тема 1. Наука як сфера діяльності людини.

Тема 2. Структура та функції наукового знання.

Тема 3. Історія розвитку методології науки.

Тема 4. Історико-філософський аналіз предмету правознавства.

Тема 5. Теоретичні основи юриспруденції.

Тема 6. Право як галузь наукового знання.

Змістовий модуль 2. Методологічні проблеми наукового дослідження у галузі права.

Тема 7. Фундаментальні методологічні проблеми сучасного права.

Тема 8. Теорія дослідження у галузі права.

Тема 9. Властивості і структура методу у галузі права.

Тема 10. Специфіка наукового дослідження у галузі права.

Тема 11. Актуальні парадигми та підходи до наукового дослідження у галузі права.

Методи оцінювання та структура оцінки

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати практичні завдання. В результаті вони зможуть отримати такі обов'язкові бали:

60 балів -за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять, що становить поточну (практичну) складову його оцінки (кожне із запланованих занять оцінюється у 7 балів, індивідуальне творче завдання (10 балів);

20 балів – модульний контроль 1;

20 балів –модульний контроль 2.

Усього 100 балів.

Додаткові бали студенти можуть отримати за: участь у наукових конференціях, круглих столах, написання наукових робіт та рефератів дослідницького характеру за темою курсу. Тему дослідницької роботи студенти можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем.

Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>

Модульний контроль проходитиме у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності:

рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бали (13 балів),

рівень 2 – 2 запитань по 2 бали (4 бали),

рівень 3 – 1 запитання по 3 бали (3 бали).

Усього – 20 балів.

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти

Технологія роботи над дисертацією
Етика та філософія науки

Поєднання навчання та досліджень Інформаційні ресурси

Здобувачі вищої освіти отримують для виконання індивідуальні практичні завдання (теоретико-практичного спрямування)

1. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
2. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
3. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
4. Методологія наукових досліджень. Підручник / Данильян О., Дзьобань О. Харків: Право. 2019. 368 с.
5. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник / А. П. Ладанюк, Л. О. Власенко, В. Д. Кишенько ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет харчових технологій. Київ : Ліра-К, 2020. 352 с.
6. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). Київ : ВПЦ "Київський університет", 2018. 607 с.
7. Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни "Організація та методологія наукових досліджень": для аспірантів (здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії) / Міністерство освіти і науки України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого ; упоряд. : О. П. Данильян, О. П. Дзьобань. - 2-ге видання, перероблене і доповнене. Харків : Право, 2020. 40 с.
8. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. Харків : Право, 2017. 448 с.
9. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник / А. П. Ладанюк, Л. О. Власенко, В. Д. Кишенько ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет харчових технологій. Київ : Ліра-К, 2020. 352 с.
10. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2016. 151 с.
11. <http://www.nbu.gov.ua> – бібліотека ім. В.І. Вернадського
12. <http://zakon.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
13. <http://www.president.gov.ua> – Президент України
14. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*

Дедлайни та перескладання

1. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Відповідно до цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.
2. Перездача модульних контролів здійснюється згідно з <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk->

btsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenti.

3. Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Правила академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи різні види роботи повинен дотримуватись академічної доброчесності.

1. Стаття 42. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Стаття 1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Кодекс честі студентів НУВГ. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>

4. Кодекс честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Національного університету водного господарства та природокористування URL: <http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/zapobighannja-korupciji/dijaljnistj>

5. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>

6. Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція). URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/>

Вимоги до відвідування

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування та ін.) навчання може відбуватись в on-line формі, через корпоративну пошту та/або навчальну платформу Moodle за погодженням із керівником курсу.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі освіти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Також здобувачі освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*

Щосеместрово здобувачі освіти заохочуються пройти онлайн опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.

За результатами анкетування здобувачів освіти викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.

Результати опитування здобувачам освіти надсилають обов'язково.

Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:

<http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja>

Оновлення*

Оновлення змісту навчальної дисципліни здійснює викладач, відповідно до змін у законодавстві, наукових досліджень та сучасних практик.

Здобувач освіти може долучитись до процедури оновлення змісту навчальної дисципліни надавши пропозиції викладачу у письмовій формі.

Навчання осіб з інвалідністю

Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з особливими потребами доступно за посиланням <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju>

У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.

Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання
Інтернаціоналізація -

* пункти, які обов'язково потрібно заповнити

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій 30 год	Прак. 10 год	Самостійна робота 78 год
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН1		
<i>Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знаннями при виконанні науково-дослідницької та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей знань</i>		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичні завдання, дискусії, есе, тести, опитування, проект, індивідуальні консультації	
Методи та технології навчання	Лекції, практичні заняття, презентації, обговорення, ситуаційні дослідження, навчальна дискусія, полеміка.	
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 2		
<i>Мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знання праць провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загально-цивілізаційного</i>		

процесу.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичні завдання, дискусії, тести, опитування, проект, індивідуальні консультації
Методи та технології навчання	Лекції, практичні заняття, презентації, обговорення, написання рефератів.
Засоби навчання	Технічні засоби, мультимедійні засоби, бібліотечні фонди, інтернет ресурси

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 4.

Знати процедуру встановлення інформаційної цінності та якості літературних і фондових джерел.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичні завдання, дискусії, тести, опитування, проект, індивідуальні консультації
Методи та технології навчання	Лекції, практичні заняття, презентації, обговорення, виконання контрольної роботи.
Засоби навчання	Технічні засоби, мультимедійні засоби, бібліотечні фонди, інтернет ресурси

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 5.

Знати принципи організації, форми здійснення освітньо-наукового процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичні завдання, дискусії, тести, опитування, проект, індивідуальні консультації
Методи та технології навчання	Лекції, практичні заняття, презентації, обговорення, виконання контрольної роботи.
Засоби навчання	Технічні засоби, мультимедійні засоби, бібліотечні фонди, інтернет ресурси

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 6.

Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичні завдання, дискусії, тести, опитування, проект, індивідуальні консультації
Методи та технології навчання	Лекції, практичні заняття, презентації, обговорення, виконання контрольної роботи.
Засоби навчання	Технічні засоби, мультимедійні засоби, бібліотечні фонди, інтернет ресурси

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 7.

Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження у науково-дослідницькій та інноваційній діяльності.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичні завдання, дискусії, тести, опитування, проект, індивідуальні консультації
Методи та технології навчання	Лекції, практичні заняття, презентації, обговорення, виконання контрольної роботи.
Засоби навчання	Технічні засоби, мультимедійні засоби, бібліотечні фонди, інтернет ресурси

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 8.

Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень у сфері права.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичні завдання, дискусії, тести, опитування, проект, індивідуальні консультації
Методи та технології навчання	Лекції, практичні заняття, презентації, обговорення, виконання контрольної роботи.
Засоби навчання	Технічні засоби, мультимедійні засоби, бібліотечні фонди, інтернет ресурси

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 9.

Аналізувати наукові праці, виявляючи дискусійні та малодосліджені питання, здійснювати моніторинг наукових джерел інформації стосовно проблеми, яка досліджується встановлювати їх інформаційну цінність шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичні завдання, дискусії, тести, опитування, проект, індивідуальні консультації
Методи та технології навчання	Лекції, практичні заняття, презентації, обговорення, виконання контрольної роботи.
Засоби навчання	Технічні засоби, мультимедійні засоби, бібліотечні фонди, інтернет ресурси

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 14.

Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Практичні завдання, дискусії, тести, опитування, проект, індивідуальні консультації
Методи та технології навчання	Лекції, практичні заняття, презентації, обговорення, виконання контрольної роботи.
Засоби навчання	Технічні засоби, мультимедійні засоби, бібліотечні фонди, інтернет ресурси

За поточну (практичну) складову оцінювання - 30 балів	За модульний (теоретичний) контроль знань (ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 14), модуль 1 - 20 балів
За поточну (практичну) складову оцінювання - 30 балів	
	За модульний (теоретичний) контроль знань (ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 14), модуль 2 - 20 балів

Усього за поточну (практичну) складову оцінювання та виконання індивідуальних завдань, балів	60
Усього за модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 1, модуль 2, бали	40
Усього за дисципліну	100

*для екзаменаційних дисциплін співвідношення поточного (практичного) та модульного (підсумкового) контролів - 60 та 40

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Наука як сфера діяльності людини.

Результати навчання ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6	Кількість годин: лекції – 2 практ. – 0,5	Література: 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11 (з розділу Інформаційні ресурси)	https://exam.nuwm.edu.ua
Опис теми	Визначення поняття «наука». Предмет, сутність науки. Виникнення науки як сфери людської діяльності. Зміст та функції науки. Використання систематизованих знань про дійсність. Мета науки. Процес дослідження, його характеристика. Фундаментальні наукові дослідження. Прикладні наукові дослідження. Об'єкт та предмет дослідження. Наукові напрямки. Понятійний апарат наукової діяльності. Класифікація наук. Концепція наукових революцій Т. Куна. Організація наукової діяльності в Україні. Структура організації управління науково-дослідною діяльністю.		

Тема 2. Структура та функції наукового знання.

Результати навчання ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7	Кількість годин: лекції – 2 практ. – 0,5	Література: 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11	https://exam.nuwm.edu.ua
Опис теми	Особливості наукового знання. Специфіка науки як пізнавальної діяльності. Емпіричні, теоретичні та методологічні основи науки. Структура методологічного знання. Рівні методологічного знання (філософський, загально-науковий, конкретно-науковий, рівень процедури та техніки). Наука як соціальний інститут. Наука як основа інноваційної системи суспільства. Наука як особлива підсистема культури. Наука як специфічний спосіб життя. Онтологічні, гносеологічні, соціальні й аксіологічні підвалини науки.		

Тема 3. Історія розвитку методології науки

Результати навчання ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9	Кількість годин: лекції – 2 практ. – 1	Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11	https://exam.nuwm.edu.ua
Опис теми	Методологія та її роль у розвитку методів наукового пізнання. Методологія філософії Античності та Середньовіччя. Методологія науки в філософії Нового Часу. Методологічні підходи XVIII-XIX сторіч. Позитивізм (О. Конт, Г. Спенсер, Д. С. Мілль). Емпіріокритицизм (Р. Авенаріус, Е. Мах, Г. Корнеліус, А. Пуанкаре). Неопозитивізм (Л. Вітгенштейн, Р. Карнап, Б. Расел, М. Шлік). Постпозитивізм (Дж. Агасі, І. Лакатос, Т. Кун, К. Попер). Особливості класичної методології. Постнекласична методологія (М. Вебер, В. Віндельбанд, Е. Гусерль, В. Дільтей, Г.		

Рікерт, М.Хайдеггер). Постмодернізм (М. Бубер, Ж. Дерріда, Ж.-Ф. Ліотар, А. Тойнбі, М. Фуко). Методологічні проблеми сучасного права.

Тема 4. Історико-філософський аналіз предмету правознавства.

Результати навчання ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9	Кількість годин: лекції – 4 практ. – 1	Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11	https://exam.nuwm.edu.ua
Опис теми	Інтелектуальна історія права. Філософські аспекти становлення предмету правознавства. Історія предмету правознавства як об'єкт методологічної рефлексії. Філософсько-правові ідеї в Древньому світі. Філософсько-правова думка Середньовіччя. Філософсько-правові ідеї епохи Відродження. Європейська філософсько-правова думка XVII-XX століть. Філософія права Нового часу. Філософсько-правові погляди французьких просвітителів. Філософія права І. Канта і Г. Гегеля. Філософсько-правові концепції марксизму, позитивізму та ірраціоналізму XIX століття. Філософія права XX століття. Проблема співвідношення правового позитивізму і природно-правового мислення в контексті осмислення предмету правознавства. Роль методології пізнання права у розвитку юриспруденції.		

Тема 5. Теоретичні основи юриспруденції.

Результати навчання ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7,	Кількість годин: лекції – 4 практ. – 1	Література: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 10, 11	https://exam.nuwm.edu.ua
Опис теми	Поняття юриспруденції: зміст, сутність, походження. Юриспруденція як система наукового знання у галузі права і держави. Співвідношення понять «юриспруденція» і «правознавство». Юриспруденція як теоретична (наукова) й практична (професійна) діяльність. Основні риси юриспруденції як науки. Юриспруденція як спосіб відобразити об'єктивну дійсність. Призначення теоретичної юриспруденції. Об'єкти, предмет, метод, функції юридичної науки. Юридична дійсність як предмет досліджень. Предмет юриспруденції (закономірності виникнення і розвитку правових форм самоорганізації суспільства, цивілізації; зміст правових форм або права (правової системи); юридична техніка; юридична практика). Структура (система) юриспруденції. Особливості юриспруденції як сфери наукової діяльності.		

Тема 6. Право як галузь наукового знання.

Результати навчання ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6	Кількість годин: лекції – 2 практ. – 1	Література: 1, 2, 6, 5, 6, 8, 9, 10, 11	https://exam.nuwm.edu.ua
Опис теми	Юридична наука. Основні риси юридичної науки. Предмет юридичної науки. Державно-правова закономірність. Класифікація державно-правових закономірностей.		

Система юридичної науки. Характеристика системи юридичних наук. Елементи юридичної науки. Рівні юридичної науки: емпіричний і теоретичний. Функції сучасної юридичної науки (евристична, пізнавальна, констатуюча, описова, інтерпретаційна функція, прогностична, практико-прикладна, методологічна, ідеологічно-виховна). Методологія юридичної науки (принципи, підходи, методи, способи і засоби пізнання і дослідження державно-правових явищ).

Тема 7. Фундаментальні методологічні проблеми сучасного права.

Результати навчання ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 14	Кількість годин: лекції – 4 практ. – 1	Література: 1, 2, 6, 5, 6, 8, 9, 10, 11	https://exam.nuwm.edu.ua
Опис теми	Традиційні аспекти методології юридичної науки (наукове пізнання, практична наукова діяльність, організація наукової діяльності). Методологічні проблеми юридичної науки. Проблеми структури юридичного наукового знання. Проблеми формування теорії правознавства і правових концепцій. Проблеми дослідження тенденції виникнення, функціонування і зміни наукового юридичного знання. Проблеми класифікації (типології) юридичних знань. Проблемні питання понятійного апарату та наукової мови юридичної науки. Проблеми детермінації методологічних підходів і їхнього застосування в юридичній науці. Сучасні тенденції у зміні об'єкта й предмета загальнотеоретичної юриспруденції: антропологізація, гуманізація, аксіологізація, глобалізація, деформалізація, цифровізація. Методологія юриспруденції як ресурс промоції інновацій у праві та державі.		

Тема 8. Теорія дослідження у галузі права.

Результати навчання ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7	Кількість годин: лекції – 2 практ. – 0,5	Література: 1, 2, 6, 5, 6, 8, 9, 10, 11	https://exam.nuwm.edu.ua
Опис теми	«Юридичне дослідження» як поняття правової науки: інтерпретаційні смисли. Організація і послідовність проведення юридичних досліджень. Наукові факти та їх роль в юридичному дослідженні. Постановка і формулювання наукової проблеми. Висунення і обґрунтування наукової гіпотези. Визначення об'єкта і предмета дослідження, актуальності дослідження, формулювання теми дослідження, мети і завдань дослідження. Визначення структури юридичного дослідження. Сутність наукової теорії. Особливості емпіричного та теоретичного рівнів юридичного дослідження. Наукова організація праці в дослідницькій діяльності. Організація роботи з емпіричними та науково-теоретичними даними. Пошук джерельної бази дослідження. Специфіка джерел юридичних досліджень. Система джерел наукової інформації: бібліотечні фонди, архівні фонди. Організація роботи з науковими джерелами. Відбір джерельної бази юридичного дослідження. Аналіз стану юридичного дослідження обраної тематики та визначення ступеню наукової новизни запропонованого вирішення проблеми. Визначення наукової та		

практичної значущості отриманих результатів дослідження.
Наукова цінність та практичне значення юридичного дослідження.

Тема 9. Властивості і структура методу у галузі права.

Результати навчання ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 14	Кількість годин: лекції – 4 прак. – 0,5	Література: 1, 2, 4, 6, 5, 7, 8, 9, 10, 11	
Опис теми	Структура методологічного дослідження. Практична діяльність як об'єкт дослідження. Методологія дослідження, її функції, основні принципи. Фундаментальна (філософська) методологія. Діалектика як метод пізнання природи, суспільства та мислення. Загальнонаукова методологія, її принципи (історичний, термінологічний, системний, функціональний, пізнавальний та ін.). Конкретнонаукова методологія. Метод в науковому дослідженні. Методологічні підходи в дослідженні: гносеологічний, історичний, компаративний, синергічний, системний підхід. Поняття системи та її властивості. Основні характерні особливості систем. Властивості системи: загальність і абстрактність, цілісність і подільність, еквіпотенційність, емерджентність, ієрархічність, залежність від зовнішнього середовища, самостійність та відкритість, цілеспрямованість, надійність, розмірність. Алгоритм проведення системного аналізу. Дослідження як система. Методика і техніка дослідження. Евристичні методи наукових досліджень, формальні методи. Методи емпіричного дослідження. Методи теоретичного дослідження. Особливості методів, що застосовуються на теоретичному та емпіричному рівнях дослідження з виходом на практику. Критерії вибору конкретних методів і підходів до їх використання у наукових дослідженнях.		

Тема 10. Специфіка наукового дослідження у галузі права.

Результати навчання ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 14	Кількість годин: лекції – 2 прак. – 1	Література: 1, 2, 4, 6, 5, 7, 8, 9, 10, 11	
Опис теми	Сутність та характеристика наукового дослідження у галузі права дослідження. Класифікація юридичного дослідження за різними критеріями його здійснення: об'єкта і предмета, мети і завдань, цілей і результатів, парадигмальної обумовленості. Фундаментальні та прикладні дослідження. Специфіка дослідницької діяльності у галузі права. Критерії науковості правознавчого дослідження. Основні вимоги до дослідження у галузі права. Теоретичний і практичний потенціал юридичного дослідження. Підходи до використання сучасної методології правових наукових досліджень у вищому навчальному закладі. Особливості застосування сучасної методології правових наукових досліджень у діяльності органів державної влади спеціального характеру. Застосування сучасної методології правових наукових досліджень при здійсненні ґрунтовних досліджень.		

Тема 11. Актуальні парадигми та підходи до наукового дослідження у галузі права.

Результати навчання ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 14	Кількість годин: лекції – 2 прак. – 1	Література: 1, 2, 4, 6, 5, 7, 8, 9, 10, 11	
Опис теми	Поняття концептуальної теоретико-методологічної основи дослідницької діяльності. Поняття «парадигма». Парадигма юридичного позитивізму. Парадигма соціологізму. Типи праворозуміння і зміст наукової діяльності. Поняття про норму наукової діяльності. Актуальні парадигми наукового дослідження у галузі права: гуманітарна, антропологічна, аксіологічна, постмодерністська, інтегративна, діалогічна. Актуальні підходи до наукового дослідження у галузі права: комплексний, системний, особистісно-орієнтований, культурологічний, технологічний, ресурсний.		

Лектор

А.В.Матвійчук